

Vsi nemški protinapadi odbiti.

PLIN SE PODRAŽI ZA 27½ Odstotkov.

PODRAŽITEV PRINESE KOM-PANJI \$4,700,000 NA LETO.

Za podražitev so glasovali trije komisarji, proti nji pa dva.

Chicago, Ill. — Peoples Gas Light and Coke kompanija je dosegla, kar je želela doseči. Še preden je komisija za javne potrebe odobril podražitev plina za 27½%, so bila že ta znamenja, ki so govorila, da se plin podraži.

Zadnji petek so prodajali delnice plinske družbe po \$44, v torek so bile že po \$48.

Politični finančni interesi, ki imajo povsod svoja ušesa, da prisluškujejo, so bili na eden ali drug način informirani, da postane konzument zopet žrtev.

Zunaj je 385,000 delnic plinske družbe. Štiridolarska podražitev delnic pomeni, da se je vrednost delnic pomnožila za \$1,540,000.

Povprečno je plačal konzument 72 centov za 1,000 kubičnih čevljev plina. Kompanija je vprašala za 30-odstotno povišanje cene, ali za \$5,000,000 na leto. Komisija za javne potrebe je dovolila 27½%. Komisarji Walter A. Shaw iz Evanstona in Frank H. Funk iz Bloomingtona sta glasovala proti povišanju, češ, da je povišanje previsoko. Trije komisarji so glasovali za povišanje, ki stopi v veljavo s prvim avgustom.

Kompanija bo na leto prejela od konzumentov približno \$1,700,000.

Kako je povišana cena, naj služi sledeča primera:

Pet tisoč kubičnih čevljev plina po stari ceni stane \$3.55, po novi pa \$4.40. Konzumenti, ki porabijo veliko plina, so obdavčeni višje. Sto tisoč kubičnih čevljev plina je stalo po stari ceni \$49.05, po novi ceni pa \$74.10.

Plinske cene so razdeljene v tri razrede: za male, srednje in velike konzumente:

	Dovo-ljena cena.	Sta-vena cena.	Zahte-vena cena.
Prvi razred	88	70	91
Drugi razred	82	65	91
Tretji razred	65	40	52

Te cene so veljavne za tisoč kubičnih čevljev plina.

Povišanje cene je veljavno za leto in dan, ko so glasovali predsednik Denpey, Fred E. Sterling in Patrick J. Lucy.

Mesto bo nastopilo proti povišanju cene na sodišču, ker običajno smatra, da se državna komisija za javne potrebe nimajo pravice vmešavati v mestne pogodbe, ki jih je občina sklenila s kompanijo, kajti kompanija je podpisala pogodbo, da ne bo vmešavala za povišanje cene.

CENA ZA GOVEDINO SLA NAVZGOR.

New York, N. Y. — Mlade junce so prodajali na trgu po \$18.50 sto funtov žive teže. Od zadnjega tedna je cena poškodovala za 50 centov in živilski mešetarji in gosti prerokujejo, da pojde cena še nižje na \$19.

AVSTRALIJA IMA V ZALOGI 300,000,000 BUŠLJEV PŠENICE.

Washington, D. C. — V Avstraliji hranijo v žitnicah do tri milijonov bušljev pšenice. Iz tega je razvidno, da zavezniki nimajo da ne bo manjkalo kruha, če pride slaba letina.

DAVEK SE POVIŠA NA AVTOMOBILE IN ŠPORTNE IZDELKE.

ZA TOVORNE AVTOMOBILE ZNAŠA DAVEK LE PET Odstotkov.

Odsek soglašal s priporočili zakladniškega departmenta.

Washington, D. C. — Zborniški davčni odsek soglašal, da se poviša davek na avtomobile, lepotična sredstva, patentirana zdravila, fotografske kamere, fonografe, avtomatične glasovirje in produkte, ki služijo športu.

Davek bo znašal deset odstotkov od cene, sedanjí davek na avtomobile, fotografske kamere, fonografe, avtomatične glasovirje in produkte, ki služijo športu, znaša tri odstotke, na patentirana zdravila in lepotična sredstva pa 2 odstotka.

Odsek je sklenil, da podvoji sedanjí davek na vstopnino in klubove doneske. Sedanjí davek je deset odstotkov, novi pa dvajset odstotkov.

Vsi ti odsekovi zključki soglašajo s priporočili zakladniškega departmenta.

Odsek je napravil razliko med avtomobili za prevažanje ljudi in tovornimi avtomobili. Za tovrstne avtomobile je določil le pet odstotkov davka.

POVIŠANJE POSESTNIŠKEGA DAVKA.

Washington, D. C. — Zborniški davčni odsek se je zedinil na naraščajoč posestniški davek do 50 odstotkov. Najvišje bodo obdavčena veleposestva.

Mr. Kitchen, predsednik odseka, pravi, da bo posestniški davek še revidiran. Od novega posestniškega davka pričakujejo \$100,000,000 davčnih dohodkov na leto. Do sedaj je nosil ta davek le \$70,000,000.

DELA VSKI ZASTOPNIKI VSTOPILI ZA MOONEYJA.

Washington, D. C. — Delegacija delavskih zastopnikov, ki jo je vodil newyorški advokat W. Bourke Cockran, je prišla v Belo hišo, da priporoči predsedniku, naj odzavane zadevo Thomas J. Mooneyja, kalifornijskim državnim sodiščem in jo izroči zveznim sodiščem.

Deputacija ni bila predstavljena predsedniku, ker se je nahajal na poltedenski kabineti in saj, zato je predložila svoje želje pisмено.

DELA VCI ZAHTEVAJO, DA VOJNI DELAVSKI ODBOR SODI O NJIH ZAHTEVAH.

Boston, Mass. — Državni odbor za pogajanja v sporih med podjetniki in delavci je odločil, da se delavci vrnejo na delo, medtem ko odbor rešuje njih mezdno zahtevo. W. C. Fish, ravnatelj v tovarnah General Electric kompanije v Lynnu, je sprejel odločbo, ki jo je državni odbor zahteval, da reši narodni vojni delavski odbor njih zahtevo.

ZA RUDARJE JE OTEŽKOČEN VSTOP V REGULARNO ARMADO.

Springfield, Ill. — Kapitan William E. Mitchell, ki zapoveduje naborni postaji v Peoriji, je razposlal okroglice po nabornih distriktih v centralnem Illinoisu, v kateri pravi, da se zavrne vsa vrsta novincev, ki je rudar in želi vstopiti v regularno armado. Če ni dela pustil v sporazumu z njegovim delodajalcem.

ZVEZNE POSREDOVALNICE ZA DELO PRIGNO DANES Z DELOM.

URAD ZA POSREDOVANJE DELA IZVRŠIL VSA PRE-LEMINARNA DELA.

Posredovanje dela pojde gladko od rok.

Chicago, Ill. — V državi Illinois je do 3,000 tovarn, v katerih izdelujejo vojne potrebščine in ravnatelji teh tovarn se bodo morali obračati za neizučene delavce na zvezno posredovalnico za delo.

Vsem tem tovarnam so poslali že pred nekaj tedni potrebne listine in vprašali so tovarniška vodstva, da sporočijo, koliko delavcev potrebujejo takoj in koliko jih bodo potrebovali v bodoče.

Okoli 1,200 tvrdk ni poslalo poročil. Če bo nastala kakšna konfuzija pri razdeljevanju delavcev, so jo zakrivilo tovarnarji, ki niso pravočasno odgovorili na vprašalne pole.

Chicago je največje središče za neizučene delavce. Sem prihajajo delavci, ki delajo na železnica, farmah ali pa opravljajo druga težaška dela. Po izjavi Mark L. Crawforda, državnega ravnatelja v zveznem posredovalnem uradu za delo, so dobivali delodajalci eno tretjino neizučeni delavcev, ki so jih potrebovali v vseh krajih Združenih držav.

Od delavskega departmenta iz Washingtona je došel glas, da je prepuščeno lokalnim občinskim odborom za posredovanje dela, iz katerih nevojnih ali nevažnih industrij pokličejo delavce najprvo. Če prizadeji tovarnar ni zadovoljen, lahko apelira direktno na J. B. Densmore, vrhovnega ravnatelja zveznega urada za posredovanje dela.

Pred enim mesecem so računili zveznici v zveznem uradu za posredovanje dela, da vojnim industrij primanjkuje do 400,000 neizučeni delavcev. Od tedaj so pa doznali, koliko neizučeni delavcev faktično primanjkuje v vojni industriji in zato je pojde posredovanje pri najemanju delavcev gladko izpod rok.

KAJZER JE POTROŠIL DO 50,000,000 ZA NEMŠKO PROPAGANDO.

New York, N. Y. — George Sylvester Viereck, nemški častnik, je pričel, da je nemška vlada izdala od trideset do petdeset milijonov dolarjev za nemško propagando v Združenih državah, dosegla pa ni uspehov.

Viereck se je udeležil kot urednik "Fatherland" konferenec nemških uradnikov in zastopnikov nemške propagande, na kateri so priporočili, da kupijo v plivne časnike v velikih ameriških mestih. Tako se je izrazil na mestnik državnega prokuratorja Mr. Becker.

Iz krogov zveznih uradnikov prihaja vest, da veleporota poda svoje poročilo o nakupu "New York Evening Maila" za Nemčijo v par dneh.

BANDIT OROPAL VLAK.

Charlottesville, Va. — Neznan bandit je oropal ekspresni voz o sobnega vlaka Chesapeake & Ohio železnice, ki je zvezal čisto presrečno silo in mu zamaknil usta. Iz blagajne je bandit pobral vse vrednosti.

VREME.

Danes lepo vreme, lahki vetrovi. Solsčni zahod ob 5 42 a. m. solčni zahod ob 8 10 p. m.

ALI SE SLADKOR PODRAŽI ZA EN CENT PRI FUNTU?

O TEM ODLOČI KONFERENCA V PRIHODNJEM TEDNU V WASHINGTONU.

Za podražitev sladkorja navajajo kot vzrok pomnožene produkcijske troške.

New York, N. Y. — George M. Ralph, predsednik mednarodnega sladkornega odbora, je dejal po konferenci z zastopniki kubanske vlade, da se sladkor podraži za en cent pri funtu za konzumente. Zastopniki kubanske in ameriške vlade se snidejo prihodnji teden v Washingtonu, da določijo ceno za leto 1919.

Mr. Ralph je objavil izjavo, ki jo je izdelala kubanska vlada, v kateri navaja vzroke za podražitev sladkorja v letu 1919. Rekel je, da je mednarodni sladkorni odbor priznal vzroke za podražitev sladkorja, ker so se po izjavi kubanskih zastopnikov pomnožili produkcijski troški za več kot pol centa.

Trgovci na debelo plačajo sladkor po 7½ centov, trgovci na drobno po 8½ centov, konzument pa po 10 centov. Te cene so uravnane po dolžni zvezne živliske uprave.

Kubanski zastopniki so izjavili, da Kuba proizvede 4,000,000 ton sladkorja na leto. Materijal se je podražil. Tona premoga stane \$20, ki je stala pred vojno le \$5.50. Vreča stane 65 centov, prej je plačal za tovarnar le 15 centov.

POMOČ OČ PRAVEM ČASU.

Chicago, Ill. — Na rešilni postaji ob ušlju reke Chicago na obrežju Michigananskega jezera so zagledali škuno, ki se bori z viharjem in se pogreza. Takoj je odplula na pomoč rešilna ladja pod poveljstvom Salomon Meadana, ki je privlekla škuno v pristan. Na nji so bili štirje mornarji in dve ženi. Vsem se je poznalo, da so silno trpeli vseh viharja in njih moči so bile pri kraju, ko je došla pomoč.

UMOR V NORIŠNICI.

Chicago, Ill. — 48-letna umobolna zamorka Hattie Bramlette je zadavila 27-letno belopoltno ženo Ruby Sisty v državni umobolnici v Elginu.

Umobolnici sta sedeli pri oknu in toplo zrc predse. Naenkrat je zamorka vstala in Sistyjevi dejala ruho okoli vratu in jo trdnoprivila. Preden so čuvaji zamorko odtrgali od njene žrtve, je bila Sistyjeva mrtva.

VIHAR NAPRAVIL ZA \$100,000 ŠKODE.

Terre Haute, Ind. — Hud vihar je drvil prek glavnega stanovanjskega distrikta. Polomil je na stotine debelih dreves ali jih pa izruval s koreninami. Drevje, ki meri po dva čevlja v premeru, leži zlomljeno na tleh. Vihar je hrumel vprav nad hišami in radi tega ni poškodoval majhno drevje. Spremljala sta ga grom in blisk. Poškodovanih je tudi mnogo hiš. Pot viharja je bila ozka, toda škoda znaša vsaj nad \$100,000.

PRODUKCIJA GRANAT NA PREDUJE.

Washington, D. C. — Opremi department naznanja, da izdelava v tovarnah vsaki mesec 2,000,000 ročnih granat. V štirih mesecih se produkcija podvoji.

Vas menjala večkrat gospodarja.

Obdržali so jo Američani kljub srditim nemškim napadom.

Pariz, 31. jul. — Francoski vojni stan danes poroča: "Nemci so po silovitem bombardiranju napadli nove francosko-ameriške postojanke vzhodno od Oulchyle-Chateaua, toda bili so odbiti in zavezniki so obdržali vsa svoja črta nedotaknjeno. Na desnem bregu reke Oureq so bili večeraj in pozno v noč ljuhi boji severovzhodno od Fere-en-Tardenois. Vas Seringes je menjala večkrat gospodarja in končno so jo vzeli in obdržali Američani. Sovražnik je pozneje še trikrat napadel to vas, ali pri vsakem napadu je bil vržen nazaj. V okolicih Mesnil St. Georges, vzhodno od Montdierja, v gozdu Le Petre, na zapadnem bregu Mase in v vogoških gorah je sovražnik vpriporil vpade, ki so pa bili brez uspeha."

Zdaj je očitno, da se hočejo Nemci ustaviti južno od reke Aisne in s srditimi protinapadi bi radi zakrili priprave za svoje nove postojanke.

Junaki boji Američanov v hribih severno od reke Oureq.

Washington, 31. jul. — Večernje uradno poročilo generala Pershinga se glasi: "Šekelja A. Na črti ob reki Oureq je sovražnik ponovil protinapade z namenom, da potisne nazaj naše čete. Po vročem boju smo odbili sovražne napade in izboljšali naše postojanke."

Z ameriško armado ob Aisni, 31. jul. — Američani so dali Nemcem dovolj hladnega železa v silovitih bojih za posest hribov severno od reke Oureq. Boji so trajali ves dan večeraj in večeraj so bili divji spopadi močja proti moči z bajoneti. Ameriške čete so pomoteje dalje proti severu vzle temu, da so Nemci vrgli proti nam sveže rezerve, ki so pridle na bojišče na motornih karah, in kljub vročemu zastorju topniškega ognja, ki ga je vrzel sovražnik pred naše čete.

Že zgodaj jutraj so Američani pognali Nemce iz vasi Sergines in hriba šte. 184, ki se nahaja severovzhodno od Fere-en-Tardenois. Južno od Seringesa so se morale naše čete začasnoma ustaviti pred gostim gnezdov sovražnih strojnih pušk v majhnem gozdu. Častniki so videli, da je nemogoče vzeti gozda brez večjih izgub in dali so znamenje artileriji, ki je takoj odzvala in v 40 minutah je bil ves gozd razefran; naša pelota je potem s lahko potjo prodrla vanj in poistila pozetje.

Severno od Sergija, kjer so našli fantje v nedeljo uničili divizijo pruske garde, smo večeraj vzeli z naskokom hrib šte. 212. Nemci niso več ponovili napada na Sergy, toda krčevito branijo vsako ped zemlje južnovzhodno od te vasi. Sovražno bombardiranje pokrajine v ameriškem ozadju dokazuje, da so Nemci pripravili težke topove na višinah severno od Fere-en-Tardenois. V večerajšnjih bojih so naše čete vplenile več kot 30 strojnih pušk. Sovražnik ima velike izgube. Na kompaniji pruske garde je bila boj s 86mi možmi, toda ostalo jih je 30 brez poveljnika; vse druge so pobili Američani.

Američani pognali Nemce dve milj nazaj.

London, 31. jul. — Z bojišča poročajo Ameriške čete severno od Marne, proti katerim je sovražnik zdaj dni naperil največ protinapadov, niso le uspešno odbile Nemce, temveč so napredovale skoraj dve milj severno od Sergija. Na pet milj dolgi črti severno od gozda Riz se vrše brez prestanka strahoviti boji; bojna fronta valovi zdaj sem in zdaj tja, toda po zadnjih poročilih so Američani čvrsto obdržali okupirane postojanke. Odpor Američanov je tako velik, da je moral nemško poveljstvo vreči proti njim najboljšo enoto svoje armade — prusko gardo. Toda Američani, boreči se kot veterani, so razbili tudi gardo in obdržali pridobljeno ozemlje.

Po informacijah, ki so prišle iz ust nemških vjetnikov, je nemški generalni štab zelo v skrbeh zaradi naglo se razvijajoče ameriške sile, ki je nepričakovano ustavila nemško ofenzivo ob Marne. Iz tega razloga je generalni štab posvetil velik del nemške armadne sile proti Američanom. Četrta divizija pruske garde je dobila povelje, da mora za vsako ceno držati Američane ob reki Oureq. Garda je ves plačala visoko ceno, a pak ameriške čete so prodele poldrug miljo od reke preko kupov mrtvih pruskih gardistov.

Po zanesljivih informacijah so Nemci vrgli na fronto med Soissonom in Reimsom eno tretjino svoje armade na zapadni fronti ali okrog enega milijona mož. Iz Flandrije so premestili deset divizij.

Eden vjetih pruskih gardistov je v sledečini besedah izrazil svoje obudovanje nad Američani, ki so prekorajili reko Oureq pod tobo krogel iz nemških strojnih pušk: "Šli so naprej, kakor da korakajo v paradi."

Angleži vzeli Meris.

London, 31. jul. — Avstralske čete v angleški armadi so večeraj okupirale Meris na flandrijski fronti. Meris je pol milje južno-zapadno od Belleula. Obenem so Avstralsci vjeli 169 Nemcev in vplenili večje število strojnih pušk. Vse izgube te postojanke je nemška zagodla južno od reke Lys prišla v neoprijeten položaj. Nemci so izgubili na tisoče mož za posest te pozicije tekom svoje ofenzive proti Angležem meseca marca in aprila. Sovražnik je iztrgaval svojo jezo nad izgubo Merisa s tem, da je prišel sinoči strahovito bombardirati izgubljeno postojanko.

Bombe dešujejo na nemška mesta.

London, 31. jul. — Uradno javljajo, da so nemški letalci večeraj uničili 14 nemških cropplanov in zmetali enajst ton bomb na razna nemška mesta. Dva angleška cropplana sta izgubljena. Bombardirana nemška mesta so: Rastatt, Offenburg, Stuttgart, Baden in Bollingen.

Sijajni sprejem ameriških čet v Italiji.

Rim, 31. jul. — Ameriške čete se vedno dohajajo na italijansko bojišče. Čete so v izvrstnem položaju in zelo dobre volje valed sljajnega sprejema v Italiji povsod, kjer so se pokazale. Italijani so storili vse, da pokažejo, kako znajo ceniti prisotnost ameriške armade na svojih tleh. Sam vr-

(Dalje na 3. str., 1. kol.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (inven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 na pol leta in 75c na tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.12 na tri mesece.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawrence 4635.

Copyright 1917

Datum v oglasu n. pr. (Junija 30—18) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevnom potekla naročnina. Ponovito jo pravčasno, da se vam ne ustavi list.

NOVI AVSTRIJSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK KOLOVRATI STARO POT.

Baron Hussarek, novi avstrijski ministrski predsednik, je v svoji adresi na nižjo avstrijsko zbornico povedal, da bo hodil pot svojih prednikov, pot mešaterenja in obljub.

Govoril je o tesni zvezi z Nemčijo, za katero narodi v Avstriji ne marajo, obenem je pa govoril o parlamentarnem vladanju, o pravici za vsa plemena in razrede.

Bile so besede, s kakršnimi so stopali njegovi predniki pred parlament, ki so pa ostale vedno le besede, če črtamo besede o tesni zvezi z Nemčijo, kajti črnožolta monarhija je bila vedno tesna zaveznica Nemčije, če so ali če niso povdarjali ministrski predsedniki te resnice.

Smešno se pa sliši, če ministrski predsednik govori, da bo v Avstriji parlamentarna vlada in bo vladala pravica za vse narode in razrede.

V Avstriji je vladal parlament, dokler so mu to dovolili vladni mogotci, kakor hitro je postal parlament neubogljiv, so ga poslali domov in vladali so s pomočjo paragrafa 14 v ustavi. Če bi baron Hussarek res resno mislil na parlamentarno vlado, bi pred vsem priporočil, da se odpravi paragraf 14 v ustavi. Ali na kaj takega baron Hussarek še mislil ni, temveč je govoril o parlamentarni vladi za ljudi, ki živijo zunaj meje črnožolte monarhije, da bi mislili, da je v Avstriji res parlamentarna vlada mogoča, ker ne poznajo posebne avstrijske specialit — paragrafa 14 v ustavi.

Dokler se ne odpravi paragraf 14 v ustavi črnožolte monarhije, je vsak govor o parlamentarni vladi v Avstriji navadno slepilo, čeprav ga govori ministrski predsednik. Dokler obstoji ta paragraf v ustavi, je vsaka parlamentarna vlada v Avstriji izključena. Cesar in drugi vladni mogotci s pozlačenimi fraki uganjajo s parlamentom, kar jih je volja in za svoje lumparije niso nikomur odgovorni, ker lahko vsako uro spode poslance domov.

Ravnatoko slepilo je bil govor o pravici za vsa plemena. Ze beseda plemena je sama na sebi velika krivica, kajti ministrski predsednik je gotovo nalašč rabil to besedo. Če bi baron Hussarek rabil besedo narodov mesto plemen, bi priznal, da v črnožolti monarhiji živi več narodov, narodi pa imajo po besedah predsednika Wilsona pravico do samodoločanja o svoji usodi. Avstrijski ministrski predsednik je torej narode, živeče v Avstriji, spremenil v plemena, in to je storil namenoma, kajti ministrski predsedniki ne stopajo pred parlament, da govore kar tjevendan. Baron Hussarek je s svojo govoranco o pravicah za vsa plemena hotel reči, da je v Avstriji samo en narod, no, poleg je pa še nekaj plemen, s katerimi bo ta "avstrijski" narod ravnal pravično. Ze po tej falsifikaciji ministrskega predsednika lahko sklepa vsakdo, kakšno pravico bodo delili avstrijski mogotci Jugoslovonom, Čehom, Poljakom, Italijanom in drugim nenemškim narodom v Avstriji.

"Pravica za vse razrede!" je rekel baron Hussarek.

V Avstriji tudi slikajo "Pravico" kot slepo damo z zavezanimi očmi, tehtnico in mečem. Ta slika pomeni pri navadnih ljudeh, da je Pravica za vse enaka in ne vidi, kdo stoji pred njo. Ali kar smatrajo navadni ljudje za pravilno razlago, si avstrijski mogotci tolmačijo po svoje.

V Avstriji je pravica vedno dobro videla, kdo stoji red njo, in tudi se danes vidi, če pride prednjo habsburški nadvojvoda, grof, baron ali pa siromašen delavec in kmetič. Z nadvojvodi, grofi, baroni, knezi in drugimi bogotci postopa prav vljudno, čeprav so izvršili velike krivice. Če bi v Avstriji vladala pravica, bi bili vladni bogotci že zdavnej obsojeni, ki so namenoma povzročili anjo vojno, da razširijo meje črnožolte monarhije. Ali bogotci uživajo še danes ugled in imajo prvo besedo vladnih poslih.

Pravica za vse razrede pomeni, če pridejo te besede avstrijskega ministrskega predsednika, da bodo pri-

viligrani razredi v Avstriji še nadalje uživali vse privilegije kot doslej, delavski razred bo pa še vbodoče oropan vseh pravic. To je rekel baron Hussarek, ko je govoril o pravici za vse razrede, kajti v fevdalni državi, v kateri vlada cesar po milosti božji, ne more biti pravice za vse razrede.

Pravica za vse narode in razrede v Avstriji pride, ko bo črnožolta monarhija razbita na kose in narodi, ki živijo danes pod habsburškim jarmom, sami odločajo o svoji usodi.

Dokler bodo narodom v Avstriji odločali njih usodo mogotci na Dunaju, pa ni pričakovati pravice za narode in razrede v Avstriji.

Ministrski predsednik dr. von Seydler je šel, prišel je baron Hussarek. V Avstriji bo ostalo vso vse pri starem, dokler ne bosta temeljito poraženi črnožolta monarhija in Nemčija na bojišču. To se zgodi prav zanesljivo in delo bodo izvršile ameriške in zavezniške armade. In takrat bodo posijali žarki pravice za narode in razrede v Avstriji.

Z.

Naš Janez.

V prejšnjih časih sva bila z našim Janezom prav dobra prijatelja. Takrat se ni bilo vojne in se ni toliko govorilo o politiki, a sedaj je to drugače. Zato sva prišla z našim Janezom navskriž, nekoliko zaradi vojske, politike in drugih zadev, katere so našemu Janezu zoperne. Veste, naš Janez je drugače "fejst" fant, samo "ejteng" ne čita in tudi ne mara zanje kot se je sam že večkrat izrazil, češ, da mu to nič ne "auca." Ker sem pa jaz ravno nasprotnega mnenja, se nisva mogla zediniti. Sedaj pa gleda Janez name prezirljivo in me skoro sovraži, kajti po njegovih nazorih sem izgubljen človek, poln pustih blodnj.

Naš Janez živi že več let v Ameriki v prilično dobrih gnetnih razmerah. Prišel je sem, da si nekaj prihrani in odjadva nazaj v domovino. Po par letih si je pa napravil druge načrte. Čemu bi sploh hodil na zadolžni grunt svojega očeta? Čemu se mučiti od jutra do večera skozi vse dolgo življenje samo zato, da bi redno plačeval davke ter do pričetka svojega življenja prihrani toliko, da bo dal hčeram nekoliko dote, nekaj v gotovini, nekaj si bo pa izposodil. Naš Janez je služil tudi cesarja in šele potem je prišel v Ameriko. Moral bi biti še parkrat k orožnim vajam, pa si je mislil: "Kadar grem nazaj, se bo že kako izteklo." Naš Janez se je pri vojaki povzpelo do "frajtarske" sarže in mučil se je nekoliko nemščine. Taka je bila njegova zgodovina. Bil je vojak, delal je na domu svojega očeta, parkrat se je tudi sprl s starši, ker mu niso mogli kupovati obleke in ne dajati svetlih kronje za zabavo, pa je šel v bližnje mesto v tovarno, da postane sam svoj. Ko je prišel plačilni dan, je znašala mezda komaj toliko, da je plačal stanarino in hrano; ostalo je še par kronje, katere je porabil za zabavo in obleko. Težko mu je bilo, vendar se je povrnil nazaj k očetu. Ključ je včasih naš Janez, ko je opazoval brezmejno revščino na vseh koncih in krajih in tedaj je napravil sklep: Tja grem, kamor so šli drugi; češ morje, potem se vrnem, bogat, vesel, s diamantnim prstanom, zlato uro in verižico in gosposko oblečen. Izposodil si je denar, mati mu je dajala dobre nasvete, župnik ga je izpovedal in mu priporočal, naj ne pozabi boga v tisti pregrešni republiki in včasih naj se spomni tudi domače cerkvice in ji pošlje kak dar. Vse je obljubil naš Janez. Ostal bo dober vernik, vrnil se bo v domovino "in osrečil drago vasa domaćo." Morda imate tudi v vaši naselbini "našega" Janeza, kajti mnogo jih je v tej deželi.

Naš Janez se ni vrnil v domovino. Gori na griču poseduje prijazno hišico z lepim vrtom, na banki ima naloženih par stotakov, doma mu gospodinja pridna žena in družino mu delata tudi sinček in hčerka. On dela osm ur dnevno, zvečer semintja ponaša malo feni, toda to se zgodi le redkokdaj. Prišel si je dela se je navadno komodno vadel, izpil steklenico pive, večerjal in potem sta prišla k njemu v vas še sosedova Janeza, pa so se pogovarjali in srkali pivo. Tako je živel naš Janez in tako žive drugi naši Janezi. Nesreča pa je hotela, da se pričela sedanja vojna in še večja nesreča je, da nekateri Slovenci toliko zabavljajo čez Avstrijo. To pa slino jezi naše-

ga Janeza. Sicer nima avstrijskega cesarja tako hudo rad, da bi sam prijel puško v začetku vojne in odpoval njemu na pomoč v blaženo Avstrijo. Ampak on simpatizira z "našim" cesarjem. To je tako: Naš Janez je v Ameriki že 11 let, toda avstrijskega cesarja še vedno naziva "naš" cesar.

Med ameriški Slovenci je precej puntarskih "ejteng", ki zabavljajo čez prelubo habsburško monarhijo. Joj, kako to boli našega Janeza. In ti puntarski Slovenci so že toliko predrzni, da kar na glas čitajo te puntarske liste, ustanavljajo nekakšne organizacije, ki delujejo za razbitje Avstrije in pa za odpopmo njegovemu postaranemu očetu, če ni še umrl, da mu ne bo treba garati dan za dnem od jutra do poznega večera za koristi avstrijske duhovske in deželske gosposke. Kako da si ljudje predrzno nastopati proti državi, v kateri je bil naš Janez tojak in po višan za "frajtarja"? Kje je vendar sila na svetu, ki bi mogla premagati armado, v kateri je služil tudi naš Janez? Kje je vendar narod, ki je bolj učen kakor nemški in ti predrzneji grede tako daleč, da zahtevajo nekako združenje s Hrvti, Srbi in Črnogorci, ki niso niti naše vere in ki so še napol divji ljudje. Kaka sramota za naše ljudi, ki so se tako daleč spozabili proti svoji domovini Avstriji in proti "svojemu" cesarju.

Našega Janeza bi skoro ne spoznali, tako se je spremenil. Vse se je zaklelo proti monarhiji njegovega veličanstva, katerega je on nekoč služil in čigar armada je bila nepremagljiva. Zakaj je vse-mogočni bog tako zapustil svojega zvestega služabnika s cesarskega dvorca? Morda pošilja nanj le preiskušnje, da ga še bolj utrdi v veri. To je tolažilno upanje našemu Janezu, kajti on je prepričan, da stvarnik ne more zapustiti svojega služabnika, katoliškega cesarja.

Naš Janez se ne zanima za politiko, tako trdi sam, pa se vendar le briga. Pri bar razklada svoje učenosti. Pripoveduje, da je nemški jezik najbolj razširjen, da so Nemei najbolj učeni ljudje in da se z nemškim jezikom najdalj pride. Slovani so pa zelo neumni ljudje in bi bilo boljše, da bi jih ni kdar ne bilo. Tako sodi naš Janez o svetovnih vprašanjih, četudi ne čita listov, kajti on vse to že ve, kar pišejo listi. Njemu se ne more ničesar več povedati kajti on vse ve in vse zna. Zares, učen je naš Janez, ki ne mara za časopise in politiko!

Potpri nekoliko, dragi Janez, da še jaz povem svoje mnenje. Praviš, da ne maraš za politiko. Glej, ravno politika je tisto sredstvo, s katerim si narodi ali posamezni stoji izvojnje pravice. Kadar so kmetje, delavci ali ljudstva v širšem pomenu besede dobili kake pravice, je to zaslug tistih ljudi, ki so stali nepretrgoma v političnih bojih in kadar je bilo potrebno tudi v dejanskih bojih. Kako žalosten je svet tam, kjer imajo večino ljudje, kot je naš Janez. Nekoliko ljudi dela zakone zanje in nikdar ne vprašajo, ali je Janezom prav ali ne. Čemu tudi? Saj jih ne briga politika. Jaz živim kot je živel moj oče in verujem kot me je učila mati. Cesarju sem prisegel zvestobo in je ne bom prelostim.

Kar se tiče postav, jih bodo že drugi naredili. Če so dosedaj lahko izhajali brez mene, bodo tudi v bodočnosti. Sleer so pa vsi zani. Voli ali ne voli, vse je podkupljeno. Tako modruje naš Ja-

nez in je uverjen, da govori čisto resnico.

Vidiš Janez, na svetu je tako slabo zato, ker je preveč delavcev tvojega mišljenja. Ti ljudje so krivi gorja, katerega so deležni tudi tisti proletari, ki se brigajo za izboljšanje svojega položaja. Ko bi prišli vsi naši Janezi vseh narodnosti pred sodni stol zato, ker se niso brigali za uveljavljanje ljudske pravice, bi morali napraviti poseben pekel za njihovo pogubljenje, kajti napravili so smrten, neodpušljiv greh.

Povem vam en slučaj, katerega mi je pravil prijatelj in morda bo interesiral tudi naše Janeze.

V nekem minnesotskem mestecu so izvolili župana, pristaša delavske stranke. Takoj, ko je nastopil svoj urad, je dal izboljšati razne naprave v korist ljudstvu. Njegova zasluga je bila, da so mestni delavci dosegli povišanje plače in skrajšanje delovnih ur. Družbo je tožil za odškodnino, ker je imela na mestnem ozemlju brez dovoljenja velike kupce rude in s to tožbo je pomagal mestu do lepih tisočakov.

Kompaniji ni bil po volji ta župan in vodstvo družbe v dotičnem mestu je dobilo iz glavnega stana migljaj, naj se ga odstrani z njegovega urada. Niso bili v stiskah za sredstva. Sklicali so boso, klerke in superintendente in jim dali navodila za nabiranje podpisov pri družb. delavcih. Ko so prišli z dela, so jih čakali kompanijski gospodje ter jim povedali nekaj pretveze, zakaj žele dobiti njihove podpise. Seveda niso povedali, da gre za odstavo župana, da si so nekateri nekaj takega sumili, kajti poznali so kompanijske trike. Toda kaj so nekateri proti množici naših Janezov. Dobili so vse podpise. Eni so se podpisali vsled ubogljivosti, drugi vsled strahu, da jih morda odpuste z dela, ako se bi branili podpisati pole, ali največ je dalo podpise iz enostavnega razloga, da se niso brigali, zakaj bo družba rabila njihove podpise in proti komu. Njim je bilo to čisto vseeno. Ne naučite jih ničesar, kajti če pride-te s kakimi razlaganji, vas bodo ščepali na vseh delih telesa, češ, čemu delaš, ako toliko veš. Čemu se bomo učili, saj bomo morali vseeno delati, je njihov drug priljubljen odgovor.

Rezultat podpisov je bil, da je župan zletel s svojega stola, na njegovo mesto pa se je vsedel človek, ki je bil družbam po volji. Prejšnji župan je bil pa na "željo" skoro vsega prebivalstva dotičnega mesteca odstavljen "vsled zanemarjenja službene dolžnosti".

Janezi pa so se jezili čez novega župana po salunih in hvatili vrline prejšnjega. Kadar pa se je v salunu prikazal kak bos, tedaj so pohlevno utihnili in ga pozivali, naj kaj pije, ali pa si vzame smokdo. Tako je, moj Janez: "Kaj me briga politika!" Ne reči mi več tega, pa bova za nekaj stopinj bližje prijateljstvu. Znanje politike je potrebno meni in tebi, dragi Janez. Čim globokejš bo to znanje, tim bolj ljudje bodo sedeli v javnih uradih in postavodajah in tim srečnejša se boš počutil v svoji hišici na griču.

Še nekaj drugega se odvdi, Janez. Si za Avstrijo in Nemčijo, toda s tem ne pomisliš, da želiš pogin deželi, ki te je vzela pod svoje streho, ki ti je pomagala ustvariti eksistenco, da sedaj že precej brezskrbnejše dihaš v službu krize. Ali je to hvaležnost, če želiš uspehov državi, ki je bila kriva tvoje in očetove bede?

Ali želiš, zakaj imaš take želje v svoji duši? Zato, ker si duševno strašno omejen, ker ne moreš misliti sam, nego zate še vedno misli tista naduta starokrajska vzgoja. Ko bi ti šel liste in knjige, vse od kraja, ako hočeš, naj-sibo klerikalne, svobodomiselné itd. in potem bi se nekoliko zamislil in si sam ustvaril svojo sodbo. Tako bi delal dan za dnem, leto za letom in možganska praznina v tvoji glavi bi izgnila.

Če te kdo vpraša, kaj si in kdo si, veš le toliko, da si Avstrijec. Če te vprašajo, kak jezik govoriš, jim zopet odgovorjaš: avstrijski. In vendar menda nisi toliko podo-ben opičjemu plemenu, da ne bi vedel, da avstrijskega jezika ni, da ni na svetu ničesar takega, kar imenujejo avstrijsko narodnost. Janez, ti si Slovenec in to tudi povej ljudem. Če hočeš, da bodo naš narod spoštovali, moramo spoštovati tudi samisebe.

Gledati morava, da se bova obnašala kot ljudje. Zato je potrebno, da se učiva, da čitava, da poskušava spoznati druge narode, njihove sege in navade. Ako sva mlada omejena, nas bodo ljudje imeli za taka, pa četudi sva Nemca ali člana kake druge narodnosti. Ne ime, nego izobrazba daje narodu ugled. Zato se morava učiti, jaz in ti.

Vidiš Janez, avstrijska zastava ima rdeče-belo-rdeče barve, in cesarska črnorumeni. Zastava tvoje in moje narodnosti pa ima modro-rdeče-bele barve. Torej avstrijska zastava ni zastava tvoje narodnosti.

Še nekaj, Janez: Združene države niso napovedale vojne Slovenem, nego črnorumeni habsburški monarhiji. Ako bi pa ljudje tvoje vrste imeli med našim narodom večino, bi jo napovedale tudi nam. Tako je, Janez.

Ni večje nesmiselnosti, kot "dati življenje za cesarja". In zakaj se tepejo avstrijske armade? Za cesarske interese, za interese tistih, kateri so jih zatirali. Janez ve, da je med ameriški Slovenci zavrhlelo. On ve, da je duh demokratičnega republikanizma prešinil ameriške Slovence. On tudi ve, da je nekaj ljudi, ki so mu po mišljenju kolikor toliko podobni, udinjalo svoje sile za ustanovitev velike balkanske monarhije. Našemu Janezu ni za nobene teh organizacij, kajti on je za Avstrijo. On je slep in gluha za vse argumente, za vsa dokazovanja. Pred seboj imate moža s štirimi križi na hrbrtu, v resnici pa imate pred seboj prikazen de-stoletnega fantiča, brez pravega uma in znanja. Tak je naš Janez.

J. Nick.

Ameriške vesti.

VSESTRANSKI MOŽ.

Chicago, Ill. — Louis N. Hammerling je bil tudi v Chicagu in na delu za cestnoželezniške barone.

Hammerling je predsednik Zveze tujezemskih časnikov. Nekaj slovenskih listov, med katerimi je tudi "Prosveta", niso hoteli nikdar pristopiti k tej zvezi. Hammerling sedaj očita, da je prejel od dr. Rumeljca \$205,000 za oglašanje, da se ne izvaža municija iz Združenih držav.

Hemmerling je bil tudi v Chicagu. Prišel je sem, ko so se cestnoželezniški baroni potegovali za tridesetletno koncesijo. Dal je fin obed v hotelu La Salle, na katerega je povabil mestne uradnike, izdajatelje tujezemskih listov in bankirje. Pri obedu je dovolil izdajatelj listov, da so govorili in da so v svojih govorancah pripovedovali, kako velik mož je. Občinski svetovalec je to imponiralo.

Potem je vežaril okoli občinskih svetovalec glede tridesetletne koncesije za cestnoželezniško družbo.

V tujezemskih časniki, ki so bili orodje, da je bil vpeljan pri občinskih svetovaleh, je seveda oglašal.

Preden je odšel v New York je gospodarjem cestne železnice sp-ročil, da so gotovi občinski svetovaleci "lahki ptički".

Hammerlingov obisk v Chicagu, ki se je vršil v januarju 1917, je razkril "Chicago Daily Journal". Priznal je, da sta ga spremlila pisarno Beesbyja, predsednika cestnoželezniške družbe, John F. Smulski, rodom Poljak, bankir in meščanski političar, in V. A. Geringer, urednik češkega lista "Svornost".

VKNJIZITE ZADOLŽNICE SVOBODE.

Washington, D. C. — V zakladniškem departmentu je bilo registriranih nad en milijon zadolžnih svobode. Zakladniški tajnik Mc Adoo svetuje, da vsakdo vknjiži svoje zadolžnice svobode, da so zavarovane proti tatovom. Aplikacije za registriranje se dobe na vsaki banki. Registriranje ne stane nič. Mogoče bodo prihodnje zadolžnice svobode imele kupon, ki ga bo lastnik odtrgal, splošni in odposlal zakladniškemu departmentu.

LETALCA PONESEČILA.

San Antonio, Tex. — Letalski učitelj George G. Kellar in vajenec George C. Henderson sta udarila skupaj z letali. Prvi je bil ubit, drugi je pa dobil težke poškodbe.

VESTI Z BOJIŠČA.

(Mednarodne in nove stvari)

hovni general jim je prišel na-
profi in avijatik so metali iz zra-
ka listke z napisom "Eviva Wil-
son!"

Nemci jemljejo uniformo ame-
riških vjetnikov.

Pariz, 31. jul. — Iz Švice po-
ročajo, da Nemci jemljejo vjetim
ameriškim vojakom uniforme in
jim dajejo drugo obleko. Zakaj
to delajo, je nerazumlivo.

Dnevni seznam izgub.

Washington, 31. jul. — Danes
je objavljenih 194 imen. Izgube:
36 mož ubitih v boju, 10 jih je u-
mrlo za ranami in šest valed bo-
lezni, šest jih je smrtno ponesre-
čilo, 67 mož je težko ranjenih, 15
je ranjenih, toda ni dognano, ka-
ko so ranjeni, 24 mož pa pogreša-
jo.

Mornarska pehota beleži 18 iz-
gub.

Razno iz inozemstva.

NEMOI SPOZNAVAJO, DA JE
VOJNA IZGUBLJENA.

Nemško ljudstvo zahteva mir.

Ženeva, Švica, 31. jul. — "La
Suisse" se objavlja intervju z ne-
kim visokim neutralnim diplo-
matom, ki je prišel te dni iz Ber-
lina v Bern in kateri pravi, da je
kljub prikrivanju nemške vlade
prišla resnica o porazu ob Marni
med široke mase nemškega ljud-
stva. Omenjeni diplomat pravi
dalje:

"Take duševne potrtosti še ni
bilo v Nemčiji, odkar traja vojna.
Ljudstvo je pričelo spoznavati,
da je vojna izgubljena, kadarko-
li se zljubi generalu Fochu po-
novno udariti. Glasovi za mir na-
raščajo in čujejo se celo glasovi,
da naj vlada odstopi Alzaeijo-Lo-
reno Franciji, dokler ni še pre-
pozno. Tega še ni bilo do danes
slišati v Nemčiji. Izgube nemške
armade znašajo v zadnjih treh
mesecih blizu milijon mož. V zad-
njih dveh ofenzivah so Nemci iz-
gubili 350.000 mož. Ranjenci, ki
prihajajo domov, so zelo popar-
jeni in demoralizirani."

Turčija in Poljska delata skrb.

Amsterdam, 31. jul. — Vlade
centralnih držav so v navskrižju.
Bolgarsko-turški spor je vedno
bolj resen in med Berlinom ter
Dunajem še vedno visi nereseno
vprašanje Poljake. Prusija ne na-
ra ne slišati, da bi Avstrija a-
nektirala Poljsko, medtem ko
pravijo na Dunaju, da je "pri-
družitev" poljskega kraljestva k
habsburški kroni živa potreba.

O mirnem sporazumu bolgar-
sko-turškega vprašanja ni še no-
benega znamenja. Včerajšnja vest
iz Kodana o prelomu med Tur-
čijo in Nemčijo ni potrjena, got-
ovo se pa nanaša na uradno izja-
vo v Carigradu, da hoče imeti
Turčija proste roke v Kavkaziji in
da noče imeti nobenega vmešava-
nja od strani Nemčije. Turki so
jezni na Bolgare, katerim pravijo
"balkanski Nemci." V nemškem
časopisu je vse polno polemike
zaradi turško-bolgarskega vpra-
šanja.

Z Dunaja poročajo, da je dejal
novi ministrski predsednik Husar-
rek te dni v gospodarski zbornici,
da se mora Avstrija z Nemčijo
vred boriti toliko časa, dokler en-
tenta misli na razkosanje monar-
hije.

Nemška soldateska pobija štraj-
karje.

Amsterdam, 31. jul. — V to-
varnah v Kaluku blizu Kolina je
te dni izbruhnil štrajk. Delavci
so se zbrali na ulicah in ker je bi-
la policija preslabša, da bi jih raz-
pršila, so oblasti poklicale voja-
štvo, ki je streljalo na štrajkar-
je iz strojnih pušk. Voditelje

Amsterdam, 31. jul. — Nizo-
zemski delavci, ki so se pravkar
vrnili iz Esena, pravijo, da so
žene delavcev v Kruppovih to-
varnah sklenile, da ne sme več
noben delavec iz neutralnih dr-
žav iskati dela v Esenu. Ko je
pred kratkim prišla skupina Ni-
zozemcev v Esen, jih je spreje-
lo na kolodvoru tisoč žensk s ka-
menjem in klici: "Doli z neutral-
nimi tatovi dela!" Vzrok tega gi-
banja je, ker je za vsakega ino-
zemkega delavca premeščen nem-
ški delavec na bojne fronte.

Francoski socialisti podpirajo
Wilsona.

Pariz, 31. jul. — Eksekutiva
francoske socialistične stranke je
sprejela resolucijo, v kateri za-
hteva, da francoska vlada takoj
spremeni svoje mirovne pogoje,
odstrani imperialistične tenden-
ce in pove jasne pogoje na teme-
lju Wilsonove mirovne formule.
Dalje zahtevajo socialisti, da se
takoj prične posvetovanja za li-
go držav. Nadalje zahtevajo, da
se ima v kratkem vršiti mednar-
dni socialistični kongres in v to
svrhu se naj skliče konferenca v
Švici, ki naj izdela priprave. Re-
solucija se glasi, da morajo socia-
listi prisiliti zavezniške vlade na-
gari z opozicijo proti vojnemu
kreditu, ako drugo ne pomaga,
da dobe socialistični delegatje
potne liste za mednarodni kon-
gres.

Dalje francoski socialisti pro-
testirajo proti nameravani inter-
venaciji v Rusiji, izvenši ako se
za intervencijo izrečejo soglasno
ruski socialisti. Resolucija za-
ključuje z obžalovanjem napram
gotovim članom socialistične par-
lamentarne skupine, ki simpatizi-
rajo z Ameriško delavsko fede-
racijo, katera je nasprotna za-
ključkom vseh socialističnih or-
ganizacij v zavezniških državah.

Harden je za Wilsonove mirovne
pogoje.

Washington, 31. jul. — Maks
Harden piše v zadnji številki svo-
jega lista "Die Zukunft" — ka-
kor je razvidno iz depeš, ki vse-
bujajo odlomke iz njegovega
članka — da Nemci še danes ne
razumejo predsednika Wilsona
in njegovega mirovnega progra-
ma, zakar se morajo zahvaliti
junjerskemu časopisu, ki nepre-
nehoma laže, da je Wilson rekel,
da mora vojna trajati toliko časa,
dokler ne bo uničen nemški
narod.

Nato Harden pojasnjuje Wil-
sonove govore in pravi, da Wilson
vedno govori spoštljivo o nem-
škem narodu, katerega loči od
nemške vlade.

Harden zaključuje, da Wil-
sonov program pomeni svobodo za
nemški narod in propast za pru-
sko militaristično kasto, katera
itak ni vredna eksistence.

Ruski revolucionarji so izpili
življenje generalu Eichhornu.

Amsterdam, 31. jul. — Iz Ber-
lina poročajo, da je bil včeraj u-
morjen v Kijevu general Eich-
born, vrhovni poveljnik nemških
čet v Ukrajini. Stotnik Dressler,
njegov adjutant, je bil tudi ubit.
Oba sta se vozila v avtomobilu,
ko je mimo pridiral drugi avto-
mobil in iz njega je priletela bom-
ba, katera je eksplodirala pod
prvim. Nemci pripisujejo napad
ruskim socialnim revolucionar-
jem.

Zavezniški poslaniki odšli na se-
ver.

Washington, 31. jul. — Poro-
ča se, da je ameriški poslanik
Francis v Rusiji zapustil Volog-
do in odšel v družbi ostalih zave-
zniških poslanikov v Arhangel.
Tamošnji krajevni svet jim pa
ni dovolil ostati, temveč jim je
dal dve ladji, da so se odpeljali
v Kandalasko, Laplandijo, na
skrajnem severu.

Poročila niso oficijelna in od
Francisa še ni nobenih pojasnil.
Državni departament hoče poiz-
vedeti in se natančno prepričati,
da li so poslaniki res bili pregnani
iz Arhangela. Ni jasnega tudi
ni v poročilih, zakaj so poslaniki
odšli iz Vologde, kjer so se bili
nastanili, odkar se je sovjetska
vlada preselila iz Petrograda v
Moskvo. Poročilo se glasi, da je
zunanj komisar Čičerin povabil
poslanike, da se naj preselijo v
Moskvo, čemur se niso odzvali,
pač pa so odpotovali v Arhan-
gel. Poslaniki so menda slutili,
da je "vabilo" prišlo pod prit-
skom Nemčije.

Iz Stockholma poročajo, da
sovjetska vlada mobilizira veli-
ko armado za notranjo obrambo
proti sovražnikom sovjetske re-
publike. Govori se o novih zaro-
ptah in ustajah proti Leninovi
vladi.

Čehoslovaki operirajo ob Črnem
morju.

Amsterdam, 31. jul. — Z Dun-
aja poročajo, da so čehoslovake
čete okupirale več mest na Kav-
kazu in med temi tudi pristanišče
Stavropol ob Črnem morju. Zdaj
se pripravljajo za napad na No-
vorosijsk.

Širom Amerike

ZAMOREC USTRELIL POLICA-
JA.

Philadelphia, Pa. — Plemenski
izgredi so končali s smrtjo enega
policajca, dveh ranjenih in sedem
in dvajset aretiranih oseb.

Belopoltniki so podili pred sa-
bo skupino zamorcev, ki so zbe-
žali v neko hišo. Policaji so sledi-- li zamorec v hišo, a zamorec so
nanje odprli ogenj. Ustreljen je
bil policaj Thomas McVay, ran-
jena sta pa bila policaj Thomas
H. Myers in mornar Frank Do-
naline, ki je prihitel policajem
na pomoč.

MRLIŠKA POROTA OPRAVI-
LA CILA UBOJ.

Ft. Morgan, Colo. — Mrliška
porota je oprostil Bert Orina u-
boja, ki je ustrelil svojega svaka
Ernest Simpsona. Svaka sta se
prepirala radi nekega vključene-
ga dolga, ko je Simpson naenkrat
oddal dva strela na Orina, ki je
sedel v avtomobilu. Po oddanih
streljih je Simpson šele zagrabil
za puško in oddal strel na svoje-
ga svaka, ki ga je na mestu ubil.

MATI IN SIN MRTVA. AVTO-
MOBIL V KOSIH.

Danville, Ind. — Na križišču
v Ogdenu je osebni vlak udaril
v avtomobil, v katerem je sedel
osem oseb. Mrs. Marie Beckley
in njen devet letni sin Charles sta
mrtva, Charles W. Ryder, lastnik
avtomobila pa ranjen.

Voznik je videl, da prihaja
vlak in zavil je na stran, da se
mu izogne. Bilo je prepozno in lo-
komotiva je udarila avtomobil
od strani, da so leteli njegovi ko-
si na vse štiri vetrove.

HOOVER ODVEHAL HOTELIR-
JE IN RESTAVRATERJE
PROSTOVOLJNE OB-
LJUBE.

Washington, D. C. — Živilski
upravitelj Hoover je brzojavil iz
Londona, da so hotelirji in restav-
raterji, ki so napravili obljubo,
da ne bodo rabili pšenice pri pri-
rejanju jedil do letošnje žetve,
odvezani te obljube s prvim av-
gustom t. l.

Okoli 5.000 hotelirjev in 400.
000 restavraterev je storilo pro-
stovoljno obljubo.

NEURJE NAPRAVILO \$500.000
ŠKODE.

Woodworth, N. D. — Tukaj je
padala debela toča skozi pol ure,
ki sta jo spremljala hud vihar
in močan deževen naliv.

Toča je napravila veliko ško-
do na polju.

Viharjeva pot je bila široka več
milij. Vihar je prihrumel od se-
vernazpada. Podiral je hleve, po-
končal živino in odkrival hiše.
Škodo na pridelku cenijo na
\$500.000.

SEST OSEB PRIDE PRED SO-
DISCE RADI DRHALSKE-
GA ČINA.

Vicksburg, Miss. — Šest helo-
poltnikov, ki trdijo, da so člani
vigilantnega odbora, je bilo are-
tiranih, ker so povaljali po smol-
li in kurjem perju dve zamorki,
ki sta baje dejali, da nočeta de-
lati. Aretirani so bili radi nespo-
dobnega obnašanja in kasneje iz-
puščeni, ko so položili poročstvo,
da pridejo k obravnavi.

DVAJSET SOVRAŽNIH INO-
ZEMCEV INTERNIRANIH.

New York, N. Y. — Od tukaj
so odpeljali dvajset sovražnih in-
ozemcev v Fort Oglethorpe, kjer
ostanejo internirani za dobo voj-
ne. Med njimi je nemški pusto-
lovec Felix Sommerfeld, potem
nemški propagandist Hans Heinz
Evers in Otto von DeGreleamp,
o katerem pravijo, da je sporočil
Nemčiji, kako je urejena obram-
ba pristanov.

ZADNJE VESTI.

TURBINA EKSPLODIRALA.

Chicago, Ill. 31. julija. — Par-
na turbina 27.000 konjskih sil je
eksplozirala s silnim treskom v
električni centrali Common-
wealth Edison kompanije. Raz-
strelba je porušila stroje in na-
pravila škodo na poslopju. Ško-
da znaša okoli \$100.000.

Ob času razstrelbe sta bila dva
delavca navzoča. Eden je hitro
zaprl paro, drugi pa električno
silo.

MIROVNA PONUDBA NI BILA
PREDLOŽENA.

London, 31. julija. — Arthur
J. Balfour, britaki minister za su-
nanje zadeve, je naznanil v nižji
zbornici, da ni nobena sovražna
vlada stavila predloga zavezni-
kom za mirovna pogajanja.

AMERIČANI ZABILI NOVO
ZAGOSDO V SOVRAŽNE
VESTE.

Z ameriško armado, 31. julija. —
Američke čete so napravile va-
žno pridobitev, ko so planile iz
Sergija proti severju. S to pri-
dobitvijo so odprle pot za nove
uspešne operacije proti Nem-
cem v marniškem kotu.

Silen sovražen odpor ni mogel
zadržati Amerikanov in zdaj se
nahajajo na cesti Fere-En-Tarde-
nois-Coulonges južno od šume
Nesle. V terek so Američani na-
predovali malo manj kot dve mi-
li. Francoske čete na krilih so
zavalovale naprej in pritisk za-
veznikov na krilih na zapadu in
vzhodu žepa je velik.

Američani so s svojim napa-
dom zabili novo zagosdo v sovra-
žne vrste in zavezniki so sedaj v
položaju, da počenjo z obkolje-
valno taktiko Nemce nazaj proti
glavni izratki, ki se nahaja blizu
Ciergesa.

Slovanska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila
1904.

Inkorp. 17. junija 1907
v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 2637-38 NO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrič, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Jozef Kubej, 9409 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Jozef Ambrožič, box 351, Canonsburg, Pa.
Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill.
F. B. Tauscher, 674 Ashby Ave., Rockspring, Wyo.

POROTNI ODBOR:

Anton Hraat, Box 140, Canonsburg, Pa.
Jozef Radlsek, box 432, Smithton, Pa.
Rudolf Pietersch, box 436, Bridgeville, Pa.
Jakob Miklavšič, L. Box 3, Wilcox, Pa.
M. Petrovich, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.

UREDNIK PROSVETE:

Jozef Zvertašek.

VRHOVNI IZDAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora
in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:
JOHN VERDERBAR, 2637-38 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov:
JOŽE AMBROŽIČ, box 351, Canonsburg, Pa.

Pritožbe prepirljive vsebine, ki sta jih rešili prva in druga instanca, se
pošiljajo na naslov:
ANTON HRAAT, box 140, Canonsburg, Pa.

VSI DOPISI, razprave, članki, naznanila itd. za "Prosveto" se pošiljajo
na naslov:
UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2637-38 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglaš., se pošiljajo na naslov:
UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2637-38 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tiskom S. N. P. J., uredništvo in upravitelstvo
"Prosvete" se rabite imeti uradnikov, marveč napišite naslov, ki je to naveden,
ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje
ljudstva. Ako se strinjaš s njeni-
mi idejami, podpiraj trgovce, ki
oglašajo v Prosveti. — V zalogi
imam vse za vsakdanje potrebšči-
ne po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,

Herrnfeld, Pa.

THE MARINE SMOKLESS
COAL COMPANY DAVIS,
W. VA.

Potrebuje 10 izkušenih rudarjev za
delo s pikom v rovu. Rov ni u-
nijski. Ni plina, ne vode, rabijo
se odprte svetilke. Plača se 70,
75 in 80 centov od tone. Trisobna
hiša v najem za \$6.00 Pridite pri-
pravljeni za delo s N. & W. R. R.
ali pa pišite za pojossila na Mr.
A. M. Springer, 701 House bldg.,
Pittsburgh, Pa.

POZOR SLOVENCIM!

Vsem rojakom želim naznaniti,
da sem se zopet preselil v Chicago
iz Blue Islanda, Ill., in imam svo-
jo gostilno, kjer točim raznovrat-
ne sveže pijače. Rojakom se toplo
priporočam, da me obiščejo ob pri-
liki na novem prostoru. Dobra in
točna postrežba vsem.

ANDREW SPOLAR,

1834 So. Ashland Ave. in 18 pl.
Chicago, Ill.

NAZANANILO.

Rojakom v Johnstown, Pa. in
bližnji okolici naznanjam, da
sem se preselil za stalno v svoj
lastni dom na št. 67 Iron Street,
ravno nasproti postaje pennsyl-
vanske železnice.
Toplo se priporočam vsem ro-
jakom za vsa krojaška dela.
Tony Fortuna, krojač, 61 Iron
Street, Johnstown, Pa.

Izučene rudarje potrebujemo za delo pri

EAST FAYETTE COAL COMPANY,
OHIO, PA. (Fayette Co.)

ob Baltimore in Ohio R. R. in Western Maryland železnici, 17 milj vzhodno od
Connellsville, Pa.

Mi potrebujemo do 30 družin, ki sprejemajo kamne na hrano in stanovanje.
Dobra strela in tisk. Mi vode v rudniku, ne plina, rabijo se odprte svetilke.
Delo je s pikom in s strelom, plača je po ameriški lestvici, NOV RUDNIK.
Rudarji lahko zaslužijo tukaj od \$60.00 do \$120.00 na dva tedna, pri tem se
dela stalno in imamo vedno dovolj vzorov. V 11 naselbinah se dela, servise, v prida-
lnih tu in v Ohio, Pa., je blizu po ameriški ceni na prodaj. — Nova
šolska stanovanja dajemo v najem po \$6.00 mesečno, tu je dobra voda.
Izračun se lahko ali pa pišite za nadaljnje informacije na
Mr. W. E. JONES, Superintendent, Ohio, Pa.

Potrebujemo 100 samskih rudarjev.

Mi želimo dobiti take ljudi, ki so že delali v rudnikih in ki so sedaj brez dela ali pa delajo pri
delih, ki niso odločno potrebna za vojno. Naši delavci zaslužijo do in tudi več kot po \$200.00 na dva
tedna. Kopanje premoga je vojno-industrijelno delo in rudarji bodo deloma izvzeti od vojnega novačenja.

Ako niste izkušen rudar in izvršujete delo, ki ni izključno potrebno za vojne potrebe in če želite
pomagati Stricu Samu, potem pridite k nam in mi vas bomo naučili kako se koplje premog, izvršuje
delo, ki je sedaj eno poglavitejših v industriji.

Mi imamo rudnike, v katerih se koplje mehki premog, ki je 74 do 84 palcev visok. Rudniki imajo
prost uhod, ali so pa opremljeni z dvigalnico. Naši rudniki so stari sedaj osem let in mi rabimo stroje
zo kopanje premoga. Premog razstreljevajo kompanijski streljaki, torej se ni bati eksplozije. Pri nas
se dela vsak dan in mi hočemo ljudi, ki so pri volji delati.

Za družine imamo še nekaj štiri in petstobnih hiš proti najemnini za \$9.00 mesečno, razsvetljava
všeteta. Tukaj je dobra pitna voda in veliko hranilišč, v katerih dobe samei stanovanje in hrano. Tu
so šole in cerkve. To je absolutno UNIJSKI rudnik in samo oni ki nameravajo vstopiti v unijo in po-
magati Stricu Samu bodo sprejeti v delo.

Rudarji, ki delajo v drugih rudnikih, se ne sprejmejo. Naši rudniki se nahajajo pri Curtisville,
Pa., na Bessemer in Lake Erie R. R. železnici. Kadar pridete vprašati za delo, oglašite se pri Mr. Pol-
lacku in mu pokažite ta oglaš.

Kdor pa želi dobiti še več pojasnila, naj piše na Mr. A. Varadyja, 407 House Bldg., Pittsburgh,
Pa., kjer bode dobil vse podrobnosti o teh rudnikih.

